

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – बहिस्थ

परीक्षा : डिसेंबर-२०२३

सत्र २ रे

विषय: व्याकरण – २ (19E421)

दिनांक : १४/१२/२०२३	गुण : ८०	वेळ : स. १०.०० ते १.००
सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य		
प्र. १.	सूत्राणि सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत। (चत्वारि)	(२०)
	१. ईदूदेद्द्विवचनं प्रगृह्यम्। २. झलां जशोऽन्ते ३. पृथग्विनानाभिस्तृतीयान्यतरस्याम्। ४. समवप्रविभ्यः स्थः ५. इण्कोः।	
प्र. २.	टिप्पणी : लिखत। (चतस्रः)	(२०)
	१. प्रातिपदिकम् २. सम्प्रदानम् ३. अधिकरणम् ४. करणम् ५. परस्मैपदसूत्राणि	
प्र. ३.अ)	रूपपरिचयं लिखत।(पञ्च)	(५)
	१. पूजयित्वा २. विरमन्तु ३. नदि ४. मरुते ५. एतस्यै ६. वारिणी	
आ)	सूचनानुसारं लिखत।(पञ्च)	(५)
	१) शाखायां (३) वानराः उपविश्य (८) फलानि अखादन्। (योग्यं रूपं लिखत।) २) सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ते । अस्मिन्वाक्ये विशेषणं किम्? ३) त्वम् अत्र आगच्छ उत्तरं लिख च।(वाक्यात् च इति पदे निष्कासयत।) ४) शिक्षकैः पाठाः पाठ्यन्ते।(वाच्यपरिवर्तनं कुरुत।) ५) नमः इति अव्ययं योजयित्वा वाक्यं लिखत।	
प्र. ४.अ)	मराठीभाषया अनुवादं कुरुत।(श्लोकद्वयस्य)	(१०)
	१) जलबिन्दुनिपातेन क्रमशः पूर्यते घटः। स हेतुः सर्वविद्यानां धर्मस्य च धनस्यच।। २) यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवताः। यत्रैतास्तु न पूज्यन्ते सर्वास्तत्राफलाः क्रियाः।। ३) असारे खलु संसारे कविरेकः प्रजापतिः। यथास्मै रोचते विश्वं तथा वै परिवर्तते।।	
आ)	संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत।(पञ्चानां वाक्यानाम्)	(१०)
	१) आषाढात नद्यांचे पाणी गढूळ असते. २) बाबा मला दररोज नवीन गोष्टी सांगतात. ३) मुनींना मृत्यूचे भय वाटत नाही. ४) मुलींच्या मधुर गायनाने आम्हास संतोष होतो. ५) तुझ्या घराजवळ ग्रंथालय आहे का? ६) जसा देश तथा वेष.	
प्र. ४.अ)	निर्देशानुसारं रूपाणि लिखत।(पञ्च)	(०५)
	१. विधिलिङ् प्रथमपुरुषबहुवचनम्-नृत् २. लोट् उत्तमपुरुषः एकवचनम्-रम् ३. पूर्वकालवाचकम् अव्ययम्-नि+वृत् ४. षष्ठी बहुवचनम्-शशिन् ५. प्रथमा द्विवचनम् -इद्म् (स्त्री) ६. क्तप्रत्ययान्त पुलिङ्ग प्रथमा एकवचनम्-लिख्	
आ)	सन्धीन् विघटयत।(कानपि पञ्च)	(०५)
	१) बालकावितस्ततः २) जगदेकम् ३) बालिके अटतः ४) छिन्नोऽपि ५) बालाश्च ६) कविरेकः	